

RØDPELSET JORDBI

EN FARVERIG JUVEL FRA SYD

Af Yoko L. Dupont¹ og Henning Bang Madsen²

¹Institut for Bioscience, Aarhus Universitet

²Biologisk Institut, Københavns Universitet

yoko.dupont@bios.au.dk

Så har foråret endelig bidt sig fast! Landet bliver grønt, og blomsterne springer ud om kap. Det er på denne årstid (særligt i april-maj), at man møder den iøjnefaldende rødpelede jordbi (*Andrena fulva*) i haver, parker og det dyrkede land. Hunnerne, som er 12-14 mm lange, har en flot ræverød pels på oversiden, og sort på undersiden (figur 1). Hannerne er lidt mindre (9-12 mm), og med mere afdæmpede, brunlige farver (figur 2).

Selvom rødpelet jordbi er glad for solbær og ribs, søger den også gerne føde på andre blomster. De parrede hunner bygger, som andre jordbier (slægten *Andrena*), reder i jorden. Rederne findes gerne i græsplæner og blomsterbede, hvor redeindgangene kan ses som små "muldvarpeskud" (figur 3). Reden består af en 20-30 cm lang gang med sidegange, hvor yngelceller anlægges. Moderbien provianterer cellerne med pollen og nektar (bibrod), lægger et æg, og forsegler hver celle, før hun påbegynder arbejdet med den næste celle. Rederne kan forekomme som "kolonier" med mange reder samme sted, men hunnerne lever enligt, uden samarbejde med hinanden.

En række naturlige fjender af rødpelet jordbi opsøger rederne: Parkhvepsebi (*Nomada panzeri*) og bredbåndet hvepsebi (*N. signata*), samt blomsterfluen *Leucophora obtusa* er redesnyltere hos den rødpelede jordbi. Det vil sige at de trænger ind i de anlagte reder og udnytte provi-

Figur 1. Rødpelet jordbi hun, som søger føde på blomster af ribs. Foto Yoko L. Dupont.

anten til deres eget afkom. Andre parasitter omfatter ifølge litteraturen larver af humlefluer, rundorme og viftevinger.

Rødpelet jordbi er i dag almindelig, og udbredt over hele landet. Men arten er en forholdsvis ny bi i Danmark, og er første gang registreret i 1968. Den er antageligt indvandret sydfra på grund af det varmere klima. Efterfølgende er redeparasitten bredbåndet hvepsebi fulgt med sydfra. Den blev første gang fundet i Danmark i 2005, men har de senere år været i fremgang og er nu fundet flere steder i den sydøstlige del af landet og på Sjælland.

Kilder

BWARS, Bees, Wasps and Ants Recording Society, www.bwars.com

Westrich, P. Die Wildbienen Deutschlands, Eugen Ulmer, Stuttgart, 824s

Figur 2. Rødpelet jordbi han, som tager et kort hvil på et blad, men ellers flittigt patruljerer i sin søgen efter hunner. Foto Henning Bang Madsen.

Figur 3: Indgang til reden af en jordbi. Foto Yoko L. Dupont.